

8. Безпалова О.І., Мельник К.Ю., Юхно О.О. та ін. Закон України «Про Національну поліцію»: науково-практичний коментар. / за заг. ред. докт. юрид. наук, доц. В.В. Сокурєнка. Харків: нац. ун-т внутр. справ, 2016. 408 с.

9. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у вигляді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-17#n125>.

10. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр>.

11. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>.

12. Про участь громадян в охороні громадського порядку та державного кордону: Закон України від 22 червня 2000 року № 1835. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>.

13. Про затвердження Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 № 1377. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1498-15#n15>.

14. Про звернення громадян: Закон України URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр>.

15. Про доступ до публічної інформації: Закон України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

16. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. Голос України від 25.10.2014. № 206.

17. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV. Відомості Верховної Ради України, 2004. № 50. Ст. 540.

18. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248607704>.

19. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 № 1376. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE27943.html.

20. Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів Міністерства внутрішніх справ: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 № 730. Урядовий кур'єр від 24.09.2015. № 176.

УДК 342.9(477)

ГАЛЬОНКІН С.А.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ АПЕЛЯЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ ТА МІСЦЕ СЕРЕД НИХ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

У статті на основі аналізу наукових поглядів вчених та чинного законодавства України наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, що полягає у розгляді правових засад апеляційного провадження в Україні та визначенні місця серед них адміністративно-правового регулювання.

Обґрунтовується позиція, що правові засади апеляційного провадження – це його законодавча основа, нормативне вираження, яке характеризується значним рівнем структурованості, ієрархічності тощо.

Наголошується, що на національному рівні ключовою правовою засадою апеляційного провадження та системи правосуддя загалом є Конституція, яку більшою мірою побудовано на основі тих міжнародних стандартів, які проголошено у нормах вищенаведених міжнародних актів.

Доведено, що адміністративно-правове регулювання, яке виражається у нормах актів адміністративної галузі права, займає важливе місце серед правових засад апеляційного провадження. Водночас у цій системі воно відіграє специфічну роль, адже якщо процесуальне законодавство визначає порядок апеляційного провадження, коло суб'єктів, які беруть у ньому участь, межі апеляційного розгляду та інші процесуальні моменти, то адміністративне регулює питання, які існують «навколо», тобто питання організації та забезпечення, до яких, зокрема, належать: правовий статус апеляційних судів; порядок їх роботи, створення, ліквідації; повноваження цих установ; вимоги щодо їх службовців (суддів, голів та їх заступників); різні аспекти фінансування та комплектації штату, взаємодії з іншими органами влади тощо.

Ключові слова: *засади, правові засади, правове регулювання, провадження, апеляційне провадження, адміністративно-правове регулювання.*

В статті на основі аналізу научних поглядів учених и действующего законодательства Украины приведены теоретическое обобщение и новое решение научной задачи, которая заключается в рассмотрении правовых основ апелляционного производства в Украине и определении места среди них административно-правового регулирования.

Обосновывается позиция, что правовые основы апелляционного производства – это его законодательная основа, нормативное выражение, которое характеризуется значительным уровнем структурированности, иерархичности и т. п.

Отмечается, что на национальном уровне ключевой правовой основой апелляционного производства и системы правосудия в целом является Конституция, которая в большей степени построена на основе тех международных стандартов, которые провозглашены в нормах вышеприведенных международных актов.

Доказано, что административно-правовое регулирование, которое выражается в нормах актов административной области права, занимает важное место среди правовых основ апелляционного производства. В то же время в этой системе оно играет специфическую роль, ведь если процессуальное законодательство определяет порядок апелляционного производства, круг субъектов, которые принимают в нем участие, границы апелляционного рассмотрения и другие процессуальные моменты, то административное регулирует вопросы, которые существуют «вокруг», то есть вопросы организации и обеспечения, к которым, в частности, относятся: правовой статус апелляционных судов; порядок их работы, создания, ликвидации; полномочия данных учреждений; требования по их служащим (судьям, председателям и их заместителям), различные аспекты финансирования и комплектації штата, взаимодействия с другими органами власти и так далее.

Ключевые слова: *принципы, правовые основы, правовое регулирование, производство, апелляционное производство, административно-правовое регулирование.*

In the article, on the basis of the analysis of scientific views of scientists and current legislation of Ukraine, the theoretical generalization and a new solution of the scientific problem, which consists in consideration of legal principles of appeal proceedings in Ukraine and certain places among them of administrative and legal regulation are given.

The article substantiates the position that the legal basis of the appeal proceedings is its legislative basis, normative expression, which is characterized by a significant level of structuring, hierarchy, etc.

It is noted that at the national level, the key legal basis for appeal proceedings and the justice system is, in general, a Constitution, which is more based on the international standards proclaimed in the norms of the above-mentioned international acts.

It is proved that administrative-legal regulation, which is expressed in the norms of acts of the administrative branch of law, occupies an important place among the legal principles of appeal proceedings. At the same time, it plays a specific role in this system, since if the procedural law determines the procedure for appeal proceedings, the circle of subjects that participate in it, the limits of appeal, and other procedural moments, then

the administrative regulation of issues that exist “around”, that is issues of organization and provision, including in particular: the legal status of appellate courts; the order of their work, creation, liquidation; authorities of these institutions; requirements for their employees (judges, heads and their deputies); various aspects of financing and staffing, interaction with other authorities, and so on.

Key words: *principles, legal principles, legal regulation, proceedings, appeal proceedings, administrative and legal regulation.*

Вступ. Свого часу видатний філософ та мислитель І. Кант висунув теорію про те, що право – це виключно сукупність законів, тобто зовнішнє законодавство. В подальшому ця теорія, тобто теорія позитивного права, знайшла розвиток у наукових працях англійського правознавця Дж. Остіна, який стверджував: «Право – це норма, встановлена для керування однією розумною істотою з боку іншої розумної істоти, яка має владу над першою» [1, с. 148]. Якщо адаптувати погляди науковців до сучасних реалій, то відповідно до їх думки право – це реальний, наявний у законах, інших документах, фактично відчутний нормативний регулятор [2, с. 18]. Продовжуючи цю тезу, логічно зробити висновок, що право виражається у законах та інших нормативно-правових актах та на них же ґрунтується. З огляду на цю теорію, можна припустити: якщо право як явище абстрактне засновується на чомусь, наприклад, нормах відповідних юридичних актів, то усі інші правові явища та категорії також мають відповідне підґрунтя. Саме з цим пов’язана сутність проблематики правових засад тих чи інших юридичних конструкцій, механізмів тощо, наприклад, правових засад апеляційного провадження, питання щодо розкриття яких має високу інформативну цінність для всього процесу наукового пошуку закономірностей та особливостей адміністративно-правового забезпечення інституту апеляційного провадження.

Окремі питання правового регулювання інституту адміністративного провадження розглядали у своїх наукових працях В.В. Ярков, М.М. Бурбика, К.Д. Янішевська, В.Л. Грохольський, Т.Н. Радько, С.В. Шевчук, М.О. Горелов, Є.Д. Лук’яничков, О.М. Музичук, Г.С. Римарчук, О.М. Гумін, Є.В. Пряхін, О.В. Надьон, В.М. Редкоус, В.В. Конопльов, Я.О. Мотовиловкер та багато інших. Однак комплексного дослідження правових засад апеляційного провадження в Україні так і не було проведено.

Постановка завдання. Метою статті є розгляд правових засад апеляційного провадження в Україні та визначення місця серед них адміністративно-правового регулювання.

Результати дослідження. Починаючи виклад основного матеріалу, зазначимо, що правові засади апеляційного провадження в Україні ми будемо розуміти як сукупність нормативно-правових актів, норми яких виступають юридичним базисом в аспекті правового впливу на відносини забезпечення, організації, реалізації апеляційного провадження, а також усі супутні відносини, що виникають у сфері правового регулювання цього інституту. Тож, по суті, правові засади апеляційного провадження – це його законодавча основа, нормативне вираження, яке характеризується значним рівнем структурованості, ієрархічності тощо. Водночас проблематика, на розкриття якої направлено це наукове дослідження, викликає необхідність встановлення місця та значення адміністративно-правового регулювання серед правових засад апеляційного провадження. У цьому ж контексті логічним буде висвітлення змісту останнього явища. Необхідно зазначити, що воно виступає відгалуженням більш широкій загальнотеоретичній в юриспруденції категорії правового регулювання.

Так, В.В. Галуцько та О.М. Єщук, досліджуючи поняття і зміст адміністративно-правового регулювання, визначають останнє як цілеспрямований вплив норм адміністративного права на суспільні відносини з метою забезпечення за допомогою адміністративно-правових засобів прав, свобод і публічних законних інтересів фізичних та юридичних осіб, нормального функціонування громадянського суспільства та держави [3]. Цікавою та лаконічною є наукова думка Я.П. Павлович-Сенети, який зазначає: «Якщо вести мову про адміністративно-правове регулювання, варто зазначити, що в цьому разі йдеться про правове регулювання, що здійснюється не будь-якими нормами права, а саме нормами адміністративного права. Адміністративно-правове регулювання – це особливий вид правового регулювання, специфічність якого визначається об’єктом впливу, тобто відносинами, що регулюються адміністративним правом, зумовлені особливостями його норм. Особливістю адміністративного права, на відміну від інших галузей права, є те, що воно часто регулює порядок застосування норм інших галузей права» [4].

Враховуючи наведені твердження, можемо навести власне визначення адміністративно-правового регулювання. Отже, ця категорія являє собою особливий вид правового впливу,

що ґрунтується на правових нормах адміністративної галузі права, який спрямовано на упорядкування суспільних відносин, що виникають у рамках виконання своїх повноважень органами державної влади. Простіше кажучи, адміністративно-правове регулювання виражає нормативну сутність процесу управління державними органами влади певною групою суспільних відносин у тій чи іншій сфері або з приводу реалізації будь-якого іншого об'єкту впливу. В нашому випадку таким виступає апеляційне провадження – особливий та широкий процесуальний інститут.

При цьому не варто забувати, що адміністративно-правове регулювання має законодавчу основу, тобто коло нормативних положень, які визначають межі його дії, суб'єктів реалізації та інші аспекти. Таким чином, говорячи про місце адміністративно-правового регулювання серед правових засад апеляційного провадження, ми фактично торкаємось питання місця та значення норм адміністративного права в межах всього кола нормативно-правових актів, які регламентують інститут апеляційного провадження. На нашу думку, з метою повного розкриття цієї проблематики доречно висвітлити усю систему правових засад апеляційного провадження.

Досліджуючи нормативно-правові акти, на яких ґрунтується інститут апеляційного провадження, доцільно провести класифікацію останніх, поділивши їх на групи за ознакою ієрархічності та юридичної значимості. Так, ключове значення в системі правових засад апеляційного провадження відіграють положення міжнародних нормативно-правових актів та ключового, найвищого національного закону – Конституції України. Ці правові документи мають велике значення, адже їх норми є базисом не тільки для регулювання правовідносин, що становлять інститут апеляційного провадження, але й усієї судової системи нашої держави.

Так, одним із ключових актів цієї групи виступає Загальна декларація прав людини, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН у 1948 р. У цьому міжнародному нормативно-правовому документі зазначається: всі люди рівні перед законом і мають право, без будь-якої різниці, на рівний їх захист законом (ст. 7); кожна людина має право на ефективне поновлення у правах компетентними національними судами в разі порушення її основних прав, наданих їй конституцією або законом (ст. 8); кожна людина з метою визначення її прав і обов'язків і встановлення обґрунтованості пред'явленого їй кримінального обвинувачення має право, на основі повної рівності, на те, щоб її справа була розглянута прилюдно і з додержанням усіх вимог справедливості незалежним і безстороннім судом тощо (ст. 10) [5].

Не менш важливими є положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, прийнятої Радою Європи у 1950 р., в якій було закріплено такі важливі юридичні правомочності в сфері судочинства, як право на справедливий суд та неможливість призначення покарання без наявності відповідного законодавчого припису («ніякого покарання без закону») [6]. Ці положення було доповнено та суттєво розширено в іншому міжнародному акті – Міжнародному пакті про громадянські і політичні права, що було прийнято Організацією Об'єднаних Націй у 1966 р. [7].

На національному рівні ключовою правовою засадою апеляційного провадження та системи правосуддя загалом є Конституція, яку більшою мірою побудовано на основі тих міжнародних стандартів, які проголошено у нормах вищенаведених міжнародних актів.

Так, окрім ключових правових принципів, на яких ґрунтується робота держави загалом та безпосередньо системи правосуддя, Основний Закон закріплює значне коло організаційних аспектів, зокрема, які є базисом для інституту апеляційного провадження. Наприклад, у ст. 124 Конституції зазначено, що правосуддя є сферою відання виключно спеціальних судових установ; у ст. 125 визначено, що судоустрій в Україні побудовано на принципах територіальності та спеціалізації. В контексті правового регулювання конкретно інституту апеляційного провадження основною нормою виступає п. 8 ст. 129 Основного Закону, який закріплює право на апеляційний перегляд справи [8].

Наступну групу правових засад апеляційного провадження України становлять законодавчі акти. При цьому вони не є між собою однорідні, у зв'язку з чим доречно окремо виділити кодифіковані нормативно-правові акти та безпосередньо закони. До кола кодифікованих нормативних документів належать численні процесуальні кодекси, в положеннях яких формується правовий статус апеляційного провадження в рамках того чи іншого типу судочинства, до яких належать: Господарський процесуальний кодекс України, Цивільний процесуальний кодекс України, Кодекс адміністративного судочинства країни, Кримінальний процесуальний кодекс України. В положеннях зазначених актів встановлюються загальні особливості процедури апеляційного провадження, надається перелік суб'єктів, які мають право на перегляд судового рішення в апеляційному порядку, перелік питань, із приводу яких апеляційна скарга допустима, вказується,

яка саме установа уповноважена розглядати таку скаргу, порядок відкриття апеляційного провадження тощо. Наприклад, Розділ IV Господарського процесуального кодексу України визначає, що судом апеляційної інстанції у господарських справах є апеляційний господарський суд, у межах апеляційного округу якого (території, на яку поширюються повноваження відповідного апеляційного господарського суду) знаходиться місцевий господарський суд, який ухвалив судові рішення, що оскаржується [9]. Відповідно до цього ж розділу, апеляційна скарга є юридичним фактом для відкриття апеляційного провадження. Про відкриття апеляційного провадження у справі суд апеляційної інстанції постановляє ухвалу. До відкриття апеляційного провадження учасники справи мають право подати заперечення проти відкриття апеляційного провадження. Питання про відкриття апеляційного провадження у справі вирішується не пізніше п'яти днів із дня надходження апеляційної скарги [9].

Здебільшого положення процесуальних кодексів схожі між собою, за винятком окремих особливостей, які зумовлено специфікою того чи іншого судочинства загалом. Так, у Кримінальному процесуальному кодексі України зазначено не типові для інших видів судочинства рішення суду, які можна оскаржити в апеляційному провадженні, а саме: вирок та ухвали слідчого судді. Крім того, на відміну від інших процесуальних документів, Кодексом чітко перелічено коло осіб, які мають право на подання апеляційної скарги, зокрема: обвинувачений та його законний представник чи захисник; підозрюваний та його законний представник чи захисник; прокурор; потерпілий або його законний представник, представник тощо [10].

Належне оформлення та прийняття судом апеляційної скарги є підставою для відкриття апеляційного провадження. Відповідно до Кодексу апеляційний розгляд здійснюється згідно з правилами судового розгляду в суді першої інстанції. За наслідками апеляційного розгляду за скаргою на вирок або ухвалу суду першої інстанції суд апеляційної інстанції має право: 1) залишити вирок або ухвалу без змін; 2) змінити вирок або ухвалу; 3) скасувати вирок повністю чи частково та ухвалити новий вирок; 4) скасувати ухвалу повністю чи частково та ухвалити нову ухвалу; 5) скасувати вирок або ухвалу і закрити кримінальне провадження; 6) скасувати вирок або ухвалу і призначити новий розгляд у суді першої інстанції тощо [10].

Окрім кодифікованих нормативно-правових актів, у системі правових засад апеляційного провадження значну роль відведено законодавчим актам. Зокрема, одним із найбільш важливих у цій групі є Закон України «Про судоустрій і статус суддів». Цей нормативний акт регулює значне коло питань, пов'язаних з організаційним забезпеченням судоустрою України та адміністративно-правовим регулюванням апеляційного провадження зокрема. У Законі вказано, що судова влада в Україні відповідно до конституційних засад поділу влади здійснюється незалежними та безсторонніми судами, утвореними законом. Систему судової влади становлять такі органи: 1) місцеві суди; 2) апеляційні суди; 3) Верховний Суд [11].

Однією з ключових особливостей цього нормативно-правового акта є те, що його положеннями регламентовано правовий статус апеляційних судів – ключового суб'єкта правовідносин інституту апеляційного провадження. Так, відповідно до глави 3 Закону апеляційні суди – це суди апеляційної (другої) інстанції. Вони уповноважені: 1) здійснює правосуддя у порядку, встановленому процесуальним законом; 2) аналізує судову статистику, вивчає та узагальнює судову практику, інформує про результати узагальнення судової практики відповідні місцеві суди, Верховний Суд; 3) надає місцевим судам методичну допомогу в застосуванні законодавства; 4) здійснює інші повноваження, визначені законом [11].

Окрім того, положення Закону визначають основні вимоги до ключових посад апеляційних судів, як-то голови, заступника голови та безпосередньо судді. Так, суддею апеляційного суду може бути особа, яка має відповідний стаж роботи на посаді судді (не менше п'яти років) або має науковий ступінь у сфері права та стаж наукової роботи у сфері права щонайменше сім років тощо [11].

Важливо також зазначити положення Закону, які регламентують систему владних органів, на які покладено функцію організації діяльності судоустрою та окремих судів у процесі виконання ними своїх повноважень, зокрема, в аспекті роботи судів апеляційної інстанції зі спрямування та забезпечення апеляційного провадження. Зокрема, у ст. 147 вказаного нормативно-правового акта вказано, що в Україні діє єдина система забезпечення функціонування судової влади – судів, органів суддівського врядування, інших державних органів та установ системи правосуддя. Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Державна судова адміністрація України та Національна школа суддів України, інші органи державної влади та органи місцевого самоврядування беруть участь в організаційному забезпеченні діяльності судів у випадках

і порядку, визначених цим та іншими законами. Так, кожен із цих органів має відповідне коло адміністративних функцій. Наприклад, Державна судова адміністрація України є державним органом у системі правосуддя, який здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених законом. Це відомство має широке коло повноважень, наприклад: представляє суди у відносинах із Кабінетом Міністрів України та Верховною Радою України під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік у межах повноважень, визначених цим Законом; забезпечує належні умови діяльності судів, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України та органів суддівського самоврядування в межах повноважень, визначених цим Законом; організовує роботу з ведення судової статистики, діловодства та архіву; контролює стан діловодства в судах; взаємодіє з відповідними органами та установами, в тому числі інших держав, із метою вдосконалення організаційного забезпечення діяльності судів тощо [11].

Наступну групу правових засад апеляційного провадження становлять підзаконні нормативно-правові акти, зокрема, численні укази Президента України, щодо створення та ліквідації апеляційних судів, наприклад: Указ Президента України «Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах» від 29.12.2017 р. № 452/2017; Указ Президента України «Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах» від 29.12.2017 р. № 455/2017; Указ Президента України «Про ліквідацію апеляційних господарських судів та утворення апеляційних господарських судів в апеляційних округах» від 29.12.2017 р. № 454/2017 тощо [12–14].

Важливе місце серед правових засад апеляційного провадження займають нормативно-правові акти Державної судової адміністрації України. Їх положення регулюють значне коло так би мовити «оперативних» питань, із приводу організаційного, фінансового, кадрового, інформаційного забезпечення відповідних судових установ, зокрема апеляційних. Так наприклад, у цьому контексті можна виділити Наказ Державної судової адміністрації України «Про визначення кількості суддів в окремих місцевих загальних та апеляційних судах» № 77 від 19.04.2016 р.; Наказ Державної судової адміністрації України «Про визначення кількості суддів в апеляційних судах» № 83 від 28.04.2016 р.; Наказ Державної судової адміністрації України № 69 від 25 травня 2015 р. «Про внесення змін до Заходів щодо економного та раціонального використання державних коштів, передбачених для утримання місцевих і апеляційних судів загальної юрисдикції, Державної судової адміністрації України та її територіальних управлінь, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України, затверджених наказом ДСА України від 23 травня 2014 р. № 81» тощо.

Висновки. Таким чином, проведені дослідження показали, що адміністративно-правове регулювання, яке виражається у нормах актів адміністративної галузі права, займає важливе місце серед правових засад апеляційного провадження. Водночас у цій системі воно відіграє специфічну роль. Так, наприклад, якщо процесуальне законодавство визначає порядок апеляційного провадження, коло суб'єктів, які беруть у ньому участь, межі апеляційного розгляду та інші процесуальні аспекти, то адміністративне регулює питання, які існують «навколо», тобто питання організації та забезпечення, до яких, зокрема, належать: правовий статус апеляційних судів; порядок їх роботи, створення, ліквідації; повноваження цих установ; вимоги щодо їх службовців (суддів, голів та їх заступників); різні аспекти фінансування та комплектації штату, взаємодії з іншими органами влади тощо. У зв'язку з цим доходимо висновку, що адміністративно-правове регулювання апеляційного провадження в системі правових засад останнього виступає важливим чинником навколишнього «юридичного середовища», у межах якого реалізація досліджуваного інституту є можливою та ефективною.

Список використаних джерел:

1. Остин Дж. Лекции о юриспруденции или философии позитивного закона: научное издание. М.: Легат. 2010. 351 с.
2. Алексеев С.С. Философия права: История и современность. Проблемы. Тенденции. Перспективы. М.: Норма, 1998. 336 с.
3. Галуцько В.В. Поняття та зміст адміністративно-правового регулювання / В.В. Галуцько, О.М. Єшук. Actual problems of corruption prevention and counteraction. 2011. URL: <http://www.law-property.in.ua>.
4. Павлович-Сенета Я.П. Адміністративно-правове регулювання територіального устрою в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2010. 220 с.

5. Загальна декларація прав людини: міжнародний документ від 10.12.1948 р. Офіційний вісник України. 2008. № 93. Ст. 3103.
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: міжнародний документ від 04.11.1950 р. Офіційний вісник України. 1999, 2006. № 13, № 32. Ст. 270.
7. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: міжнародний документ від 16.12.1966 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
8. Конституція України: Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Офіційний вісник України. 2010. № 72/1. Ст. 2598.
9. Господарський процесуальний кодекс України: Кодекс від 06.11.1991 р. № 1798-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. Ст. 56.
10. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9-10. Ст. 88.
11. Про судоустрій і статус суддів: Закон від 02.06.2016 р. № 1402-VII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. Ст. 545.
12. Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах: Указ від 29.12.2017 р. № 452/2017. Офіційний вісник України. 2018. № 5. Ст. 204.
13. Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах: Указ від 29.12.2017 р. № 455/2017. Офіційний вісник України. 2018. № 5. Ст. 207.
14. Про ліквідацію апеляційних господарських судів та утворення апеляційних господарських судів в апеляційних округах: Указ від 29.12.2017 р. № 454/2017. Офіційний вісник України. 2018. № 5. Ст. 206.

УДК 342.56:342.3

ГОРБАЧ А.М.

АДМІНІСТРАТИВНІ ЮРИДИЧНІ ОBOB'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

У статті розкрито юридичну природу адміністративних юридичних обов'язків учасників адміністративно-правових відносин. Доведено, що це необхідна міра правової поведінки, що об'єктивно захищає публічний інтерес, визначає доцільний, соціально корисний та необхідний варіанти поведінки учасників адміністративно-правових відносин. Вони встановлюються нормами адміністративного права; це захищені від невиконання засоби адміністративного або іншого державного примусу. Вони здійснюються в інтересах певного суб'єкта адміністративного права або публічного інтересу в цілому. Вони поділяються на адміністративні обов'язки суб'єктів публічної адміністрації та приватних осіб, оскільки мають різну юридичну природу і різні наслідки за невиконання.

Ключові слова: адміністративні юридичні обов'язки, адміністративно-правові відносини, правова поведінка, публічний інтерес, публічна адміністрація, учасники адміністративно-правових відносин, юридична природа.

В статье раскрыта юридическая природа административных юридических обязанностей участников административно-правовых отношений. Доказано, что это необходимая мера правового поведения, которая объективно защищает публичный интерес, определяет социально полезный и необходимый варианты поведения участников административно-правовых отношений. Они устанавливаются нормами административного права; защищены от невыполнения средствами адми-